

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

ریسکهای گذار مرتبط با اقلیم

Climate-Related Transition Risks

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

ریسکهای مرتبط با اقلیم

همانطور که گفته شد:

❖ **ریسکهای مرتبط با اقلیم** عبارتند از:

۱. ریسکهای فیزیکی ناشی از تغییرات اقلیمی (ریسکهای فیزیکی)؛ و
۲. ریسکهای مرتبط با گذار به اقتصاد با کربن کمتر (ریسکهای گذار).

در این فایل قصد داریم بیشتر به **ریسکهای گذار** بپردازیم.

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

ریسکهای گذار

ریسکهای گذار با گذار به اقتصاد جهانی با کربن کمتر همراه است و رایجترین آنها عبارتند از:

۱. اقدامات سیاستی
۲. اقدامات قانونی
۳. تغییرات در فناوری
۴. واکنشهای بازار
۵. ملاحظات شهرت

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۱- ریسک اقدامات سیاستی

ریسک ناشی از سیاستهای جدید در راستای گذار به اقتصاد کم کربن، نظیر سیاستهایی جهت کاهش فعالیتهای کربن محور و ارتقای رویه های پایدار در سطح ملی و منطقه ای، را ریسک اقدامات سیاستی می نامند. این سیاستها و اجرای آنها می تواند برای واحد تجاری ریسک هایی ایجاد کند. برای مثال ممکن است واحد تجاری ناگزیر به تعطیلی برخی فعالیتهای کربن محور خود شود و یا ناگزیر به برنامه ریزی برای فعالیتهای و تولیدات جدیدی شود که کربن کمتری تولید می کنند.

مثال هایی از سیاستگذاری های جدید:

۱. اجرای مکانیسم های قیمت گذاری کربن برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای
۲. اعمال مالیات بر فعالیتهای کربن محور
۳. تغییر مصرف انرژی به سمت منابع انتشار کمتر گازهای گلخانه ای
۴. اتخاذ راه حل های کارآمد انرژی
۵. تشویق اقدامات بیشتر برای بهره وری آب
۶. ترویج شیوه های استفاده پایدارتر از زمین

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۱- اقدامات سیاستی

اهداف اقدامات سیاستی به طور کلی به دو دسته تقسیم می شود:

۱. **تقلیل دهنده (Mitigation)** - برای محدود کردن عواملی که باعث افزایش اثرات نامطلوب تغییرات اقلیمی می شوند.

❖ مثال:

- ❖ جایگزینی سوخت های فسیلی ساطع کننده گازهای گلخانه ای مانند زغال سنگ، نفت و گاز طبیعی با انرژی های پاک و تجدیدپذیر مانند خورشید، باد و زمین گرمایی
- ❖ جایگزینی وسایل نقلیه احتراق داخلی سنتی با گزینه های الکتریکی
- ❖ مقاوم سازی ساختمان های قدیمی برای بهره وری بیشتر مصرف انرژی
- ❖ کاشت درختان و حفظ جنگل ها به طوری که بتوانند دی اکسید کربن بیشتری را از جو جذب و ذخیره کنند

۲. **تطبیقی (Adaptation)** - برای افزایش انطباق با تغییرات اقلیمی

❖ مثال:

- ❖ عقب نشینی از مناطق کم ارتفاع ساحلی
- ❖ کاهش و بازیافت مصرف آب به دلیل خشکسالی
- ❖ استفاده از آتش سوزی های تجویز شده برای جلوگیری از آتش سوزی های غیرقابل کنترل
- ❖ حمایت از محصولات مقاوم به خشکی

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۲- ریسک اقدامات قانونی

۱. ریسک ناشی از دعاوی حقوقی مرتبط با اقلیم که ممکن است توسط سهامداران و دیگر ذینفعان نظیر صاحبان املاک، شهرداری‌ها، ایالت‌ها، بیمه‌گران، و سازمان‌های منافع عمومی در دادگاه مطرح شود را ریسک اقدامات قانونی می‌گویند.
۲. دلایل چنین دعاوی حقوقی، قصور واحدهای تجاری در تقلیل اثرات تغییرات اقلیمی، عدم انطباق با تغییرات اقلیمی، و ناکافی بودن افشای ریسک‌های عمده مالی می‌تواند باشد. با افزایش میزان ضرر و زیان ناشی از تغییرات اقلیمی، احتمال اینگونه دادخواهی‌ها نیز افزایش می‌یابد.

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۳- ریسک تغییرات در فناوری

- ❑ ریسکهای ناشی از جایگزینی فناوریهای قدیمی با فناوریهای کم کربن تر را ریسک تغییرات در فناوری گویند.
- ❑ جایگزینی فناوری های جدید با سیستم های قدیمی، باعث مختل شدن و تخریب بخش هایی از سیستم اقتصادی موجود می شود که به این فرایند اصطلاحاً فرآیند «تخریب خلاقانه» می گویند. تخریب خلاقانه به صورت بالقوه می تواند برای واحد تجاری سودمند باشد.
- ❑ جایگزینی سریع فناوری های جدید ممکن است منجر به افزایش ریسک از رده خارج شدن دارایی های کربن محور فعلی و نابابی برخی موجودی ها و همچنین نیاز به سرمایه گذاری در فناوری های جدید گردد.
- ❑ در ارزیابی ریسک تغییرات فناوری، زمان توسعه و استقرار فناوری، یک عدم قطعیت کلیدی است.
- ❑ توسعه فناوری یا نوآوری هایی که از گذار به اقتصاد کم کربن و انرژی کارآمد حمایت می کنند، می توانند تأثیر قابل توجهی بر واحدهای تجاری داشته باشند. به عنوان مثال، توسعه و استفاده از فناوری های نوظهور مانند انرژی های تجدیدپذیر، ذخیره سازی باتری، بهره‌وری انرژی و جذب و ذخیره سازی کربن بر رقابت پذیری واحدهای تجاری خاص، هزینه های تولید و توزیع آنها و در نهایت تقاضا برای محصولات و خدمات آنها از سوی استفاده کنندگان نهایی آن واحدهای تجاری تأثیر می گذارد.

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۴- ریسک واکنشهای بازار

- ریسک ناشی از تغییر در عرضه و تقاضا و ظهور بازارهای جدید را ریسک واکنشهای بازار می نامند.
- عدم اطمینان در مورد رفتار مشتری، سیگنالهای بازار و زنجیره تامین منجر به ریسک واکنشهای بازار می گردد.
- هر چند ممکن است بازارها از طرق مختلفی تحت تاثیر تغییرات اقلیمی قرار گیرند، اما همزمان با افزایش توجه مشتریان به ریسک ها و فرصت های مرتبط با اقلیم، و در نتیجه به محصولات دوستدار محیط، ریسک کاهش تقاضای مصرف کننده در خصوص محصولات واحد تجاری ممکن است افزایش پیدا کند.

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیرارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

۵- ریسک ملاحظات شهرت

- ❖ تغییر اقلیم به عنوان منبع بالقوه ریسک شهرت محسوب می شود.
- ❖ ریسک شهرت می تواند ناشی از تغییر ادراکات مشتریان و انتظارات سهامداران یا سایر ذینفعان از مشارکت واحد تجاری در گذار به اقتصاد کم کربن یا بی توجهی واحد تجاری به آن باشد.

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

مثالی از آثار بالقوه ریسک گذار بر بانکها

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی

سازمان حسابرسی
مدیریت تدوین استانداردها

محدوده گزارشگری ارتباطش با استانداردهای حسابداری

تهیه کننده: دکتر حلیمه رحمانی - مدیر ارشد تدوین استانداردها در سازمان حسابرسی